

1. Inleiding

1.1 Het beleidsplan van de Christelijke Gereformeerde Kerken omschrijft in algemene zin de activiteiten die in de kerken plaatsvinden en de financiële verantwoordingen die daarmee samenhangen. Voor de betekenis van dit beleidsplan zijn twee zaken van belang. In de eerste plaats geldt dat de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeenten het uitgangspunt is binnen de kerkorde en het kerkrecht. Dit houdt in dat dit beleidsplan niet het karakter heeft van een dictaat dat vanwege hiërarchische verhoudingen door de plaatselijke gemeenten dient te worden opgevolgd. Anderzijds zullen alle plaatselijke gemeenten op grond van de onderschreven grondslag in overeenstemming met deze grondslag handelen. Dit betekent dat het op hoofdlijnen geschetste beleidsplan niet via de hiërarchische weg, maar wel langs de morele weg de plaatselijke gemeenten zal binden.

2. Kernprincipes en uitgangspunten

2.1 Statutaire doelstelling

De Christelijke Gereformeerde Kerken hebben geen statuten. Hun statuut (in de zin van artikel 2:2 lid 2 BW) is hun kerkorde.

2.2 Afwezigheid winstoogmerk

De doelstelling van het kerkverband is gericht op de voortgang van haar missie, waartoe de continuïteit en daarmee het voortbestaan van het kerkverband noodzakelijk is. Het verschil tussen de verkregen middelen en de uitgegeven middelen zal dan ook alleen worden aangewend voor financiering van activiteiten die gericht zijn op het voortbestaan en de continuïteit van het kerkverband en zullen niet aan derden, bestuurders of anderszins worden uitgekeerd.

2.3 Bestemming liquidatiesaldo bij opheffing van een gemeente

In geval van opheffing van een plaatselijke gemeente is het beleid er op gericht om het vermogen van deze gemeente dat resteert na voldoening van de op haar rustende verplichtingen te doen toekomen aan één of meer van haar zustergemeenten behorende tot het kerkverband van de Christelijke Gereformeerde Kerken of aan een of meer instellingen met een (inter)kerkelijke of diaconale doelstelling, dan wel een doelstelling op het gebied van zending of evangelisatie, of aan doelen die deze kerken in haar geheel dragen, samenhangend met haar geestelijke wortels (te denken is aan buitenlandse zending, binnenlandse missionaire activiteiten, opleiding van predikanten)

2.4 Organisatie kerkverband (taakverdeling en bestuursverhoudingen)

De basis van het hele kerkverband ligt bij de plaatselijke kerk. De leden vormen een kerk. Als men als kind gedoopt is, is men lid van de kerk: dooplid. Wanneer men op latere leeftijd belijdenis van het persoonlijk geloof heeft afgelegd, wordt men belijdend lid. Belijdende leden hebben actief stemrecht, bijvoorbeeld wanneer er nieuwe kerkenraadsleden van de kerk gekozen moet worden. Anderzijds hebben de leden ook plichten. Financieel dienen zij eraan mee te werken dat de kerk haar werk kan doen, bijvoorbeeld in het financieel onderhoud van haar werkers, in het steunen van projecten, zorg voor minderbedeelden enzovoort. Dat geldt niet alleen voor het huishoudboekje van de plaatselijke kerk, maar tevens de verplichtingen die we als kerkverband hebben naar binnen en naar buiten.

De kerkenraad (=leiding van de gemeente) wordt gevormd door mannelijke leden die door de belijdende leden van de gemeente worden gekozen tot het ambt (= functie in de plaatselijke kerk) van predikant, ouderling of diaken. De kerkenraad mag zich laten bijstaan door commissies aan wie hij bepaalde taken heeft gedelegeerd (bijv. een financiële commissie). De plaatselijke kerk regelt in principe zoveel mogelijk zelf, met behulp van de afspraken die de kerken gezamenlijk maken. Er zijn ongeveer 180 plaatselijke kerken die over het hele land zijn verspreid. Kerken, die bij elkaar in de buurt liggen, komen in de regel tweemaal per jaar samen in een classisvergadering. Een classis is een soort rayon van kerken. De christelijke gereformeerde kerken hebben dertien van zulke classes. In zo'n classisvergadering willen de kerken elkaar dienen en helpen. Ook is er sprake van onderling toezicht: houdt iedereen zich aan de gemaakte afspraken? Daarnaast vormen classes die in elkaars nabijheid liggen weer een gewestelijke vergadering, particuliere synode genaamd. Deze vier particuliere synoden komen normaliter eenmaal per jaar bijeen.

Eens in de drie jaar komen de kerken bijeen in een generale synode. Deze generale synode bestaat uit 52 afgevaardigden uit de vier particuliere synoden, samengesteld door classes afgevaardigden. Tijdens de generale synode maken de kerken onderlinge afspraken die in principe bindend zijn, in elk geval voor de komende drie jaar. Ook worden daar de hoofdzaken van het beleid dat de gezamenlijke kerken betreft vastgesteld. De generale synode kan ook commissies instellen met een speciale taak (deputaatschappen). Enkele deputaatschappen zijn het curatorium, het deputaatschap buitenlandse zending en het deputaatschap diaconaat. De classes, particuliere synodes en de generale synode zijn geen permanent bestuur. Zij functioneren alleen wanneer zij vergaderen en zodra die tijd voorbij is, is de leiding van de plaatselijke gemeente (= de kerkenraad) verantwoordelijk. Er is dus geen centrale kerkelijke leiding. In Veenendaal is een landelijk kerkelijk en administratief bureau voor dienstverlenende doeleinden (het dienstenbureau) gevestigd.

De kerkorde voorziet erin dat van besluiten van de kerkenraad appel kan worden ingesteld bij de classis. Tegen besluiten van de classis kan in appel worden gekomen bij de particuliere synode, tegen die van de particuliere synode bij de generale synode.

3. Beleid

3.1 Te verrichten activiteiten

De activiteiten van de Christelijke Gereformeerde kerken zijn voornamelijk:

- De prediking van het Heilig Evangelie gegrond op Gods onfeilbaar Woord in openbare kerkdiensten op alle zondagen en christelijke feestdagen, alsmede op bid en dankdagen, bijzondere herdenkingsdagen en andere passende gelegenheden;
- De regelmatige bediening van de sacramenten (de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal) in openbare kerkdiensten
- Het geven van catechetisch onderwijs aan de jeugd van de gemeente
- Het opleiden van studenten tot het ambt van predikant, pastoraal werker en Bijbelvertaler
- Het bezoeken en bijstaan van zieke en bejaarde leden en van andere leden in moeilijke omstandigheden
- Het verschaffen van hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé of gezinsleven (levensonderhoud) door middel van diaconale bijstand
- Het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke en sociale noden door de diaconie
- Het ondersteunen van zendingsactiviteiten
- Evangelisatiewerk
- Het indien mogelijk stichten van gemeenten
- Het onderhouden en indien nodig (ver)bouwen van kerkgebouwen, dan wel andere gebouwen ten dienste van de kerkelijke gemeenten

3.2 Werving van gelden

Teneinde hun werkzaamheden als kerk te kunnen verrichten zullen de plaatselijke gemeenten tijdens de kerkdiensten afzonderlijke collecten houden voor niet-diaconale doelen en voor diaconale doeleinden en aan hun leden de gelegenheid geven om ook op andere wijze gelden voor deze doelen te bestemmen via giften en legaten.

3.3 De wijze waarop over financiële middelen wordt beschikt

De besteding van de financiële middelen van een plaatselijke gemeente kan, globaal, in drie categorieën worden onderscheiden;

- financiële middelen voor niet-diaconale doelen binnen de plaatselijke gemeente;
- financiële middelen voor diaconale doelen;
- financiële middelen af te dragen aan het landelijk kerkverband.

De financiële middelen voor niet-diaconale doelen van een plaatselijke gemeente worden uitsluitend aangewend voor de bekostiging van niet diaconale kerkelijke taken van de desbetreffende gemeente, in het bijzonder de prediking van het Heilig Evangelie, de bediening van de sacramenten (de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal), het geven van catechetisch onderwijs aan de jeugd van de gemeente en evangelisatie. Over de aanwending van deze middelen wordt beslist door de kerkenraad. Worden de middelen aangewend voor de aankoop van onroerende zaken en of nieuwbouw of ingrijpende verbouwingen, dan is het beleid erop gericht om vooraf een vergadering van de kerkenraad met de leden van de betreffende gemeente te houden.

De belangrijkste uitgaven voor niet-diaconale doelen zullen in het algemeen betreffen:

- bekostiging van niet diaconale kerkelijke taken, traktementen en onkostenvergoedingen van predikant
- aankoop, nieuwbouw, verbouwing, onderhoud, inrichting, verwarming, verlichting en overige lasten van kerkgebouw, pastorie en overige aanverwante gebouwen
- rente en aflossing van leningen voor de aankoop, nieuwbouw, verbouwing en of onderhoud van kerkgebouw, pastorie en overige aanverwante gebouwen
- uitgeven van een eigen kerkblad of andere communicatie middelen
- beschikbaar stellen van kerktelefoon c.q. internetverbinding en kosten van algemeen beheer.

De financiële middelen die zijn verkregen voor de diaconale doeleinden worden uitsluitend bestemd voor de bekostiging van de diaconale kerkelijke taken, het verschaffen van hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé of gezinsleven (levensonderhoud) door middel van diaconale bijstand, het onder omstandigheden bijdragen in maatschappelijke en sociale noden door de diaconie en het ondersteunen van zendingsactiviteiten, voor zover het de diaconale hulpverleningsaspecten daarvan betreft. Over de aanwending van deze middelen wordt beslist door de diakenen. Bij de besteding van deze middelen wordt discretie betracht teneinde de persoonlijke levenssfeer van de betreffende leden te beschermen.

Een aantal van de door de synode ingestelde deputaatschappen heeft een financiële verantwoordelijkheid. Door de synode wordt een bijdrage per gemeentelid bepaald welk bedrag de afzonderlijke gemeenten jaarlijks moeten afdragen aan het betreffende deputaatschap. Alle deputaatschappen zijn er ten dienste van de gemeenten om de taken die gezamenlijk kunnen worden uitgevoerd, zo efficiënt en doelmatig mogelijk uit te voeren. De deputaatschappen leggen zowel financieel als inhoudelijk verantwoording af aan de generale synode. De financiële verantwoordingen van de deputaatschappen worden gecontroleerd door een accountant en voorzien van een accountantsverklaring.

3.4 Uitvoering van het beleid en het toezicht daarop

Om te bevorderen dat de gemeenten hun taak overeenkomstig de hiervoor omschreven grondslag uitoefenen en dat al hetgeen dat in verband hiermee wordt verricht eerlijk en met orde geschiedt, wordt er toezicht uitgeoefend op de verkrijging, het beheer en de besteding van de middelen. Dit toezicht houdt in:

- Na afloop van elk boekjaar leggen de penningmeester en boekhouder van de kerk verantwoording af aan de kerkenraad van de verkrijging, het beheer en de besteding van niet-diaconale middelen. De penningmeester van de diaconie legt verantwoording af aan de kerkenraad van de diaconale middelen.
- De kerkenraad legt jaarlijks verantwoording af aan de ledenvergadering van verkrijging, het beheer en de besteding van de niet diaconale middelen middels een financieel jaarverslag en voor de diaconale middelen een beknopt financieel verslag van de diaconie. Daarnaast legt de kerkenraad een begroting aan de ledenvergadering voor.
- Een kascontrolecommissie controleert de verantwoording en brengen schriftelijk verslag uit aan de kerkenraad en aan de ledenvergadering.
- Bij de jaarlijkse kerkvisitatie (onderzoek naar de toestand in de gemeente, ingesteld door de classis uitgevoerd door twee afgevaardigden) legt de kerkenraad verantwoording af aan deze commissie m.b.t. de verkrijging, het beheer en de besteding van de middelen d.m.v. het tonen en laten ondertekenen van de verslagen van de kascontrolecommissies.

De plaatselijke kerken plaatsen op hun website de op grond van de ANBI-regeling vereiste (financiële) informatie. Vanuit het dienstenbureau wordt nagegaan of de informatie ook daadwerkelijk wordt verstrekt. Indien dat niet het geval is, worden de desbetreffende kerkenraden en de classes waaronder de gemeentes die het betreft ressorteren, geïnformeerd.

4. Beheer

4.1 Vermogensbeheer

Bij het beheer van de besteding van de verkregen middelen zal een strikt onderscheid worden gemaakt tussen gelden die verkregen zijn voor niet-diaconale doeleinden en de gelden die verkregen zijn voor diaconale doeleinden.

De gelden die bestemd zijn voor niet-diaconale doeleinden worden beheerd door de penningmeester van deze kerk en geadmistreerd door de boekhouder van deze kerk. De gelden voor diaconale doelen worden beheerd en geadmistreerd door de penningmeester van de diaconie van deze kerk.

Bij het beheer van niet-diaconale en ook diaconale middelen wordt zuinigheid en voorzichtigheid betracht. Dit houdt in dat de kosten van het beheer worden beperkt tot noodzakelijke uitgaven en dat middelen die niet direct worden besteed op risicomijdende wijze worden belegd.

Bij het beheer van niet-diaconale en diaconale middelen wordt ernaar gestreefd om – indien mogelijk – reserves te vormen of aan te vullen ten einde middelen ter beschikking te hebben voor verwachte of onverwachte uitgaven in de toekomst.

Reservevorming voor niet diaconale uitgaven is met name gewenst als toekomstige uitgaven voor aankoop, nieuwbouw, verbouwing, onderhoud van kerkgebouw, pastorie of aanverwante gebouwen worden verwacht. Reservevorming voor diaconale gelden is van belang opdat grote uitgaven bij hulp aan leden bij financiële moeilijkheden in hun privé of gezinsleven (levensonderhoud) binnen de gemeente of bijdrage in maatschappelijke en sociale noden buiten de gemeente direct kunnen worden gedaan.

4.2 Beloning beleidsbepalers

Met betrekking tot het verstrekken van vergoedingen aan kerkenraadsleden, pastoraal werkers, jeugdwerkers en koster geldt als uitgangspunt dat wel een vergoeding voor gemaakte kosten wordt verstrekt, en wanneer sprake is van een dienstverband een salaris, maar niet een vergoeding voor het verrichten van bestuurlijke activiteiten.

Aan predikanten wordt voor hun niet-bestuurlijke werkzaamheden binnen de gemeente een traktement verstrekt en eventueel vrije bewoning van de pastorie. Daarnaast wordt een vergoeding verstrekt voor gemaakte kosten voor niet-bestuurlijke activiteiten.

Aldus opgemaakt en vastgesteld voor de jaren 2016 tot en met 2019 door de gs 2016